



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 20358/2024
25.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД, сви из ..., чији је заједнички пуномоћник Бранислав Белановић, адвокат из ..., против туженог Града Београда, кога заступа Градски правобранилац Града Београда и тужене Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Града Београда ЈП са седиштем у Београду, ради исплате накнаде за фактичку експропријацију, одлучујући о ревизији туженог Града Београда изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2530/23 од 30.05.2024. године, у седници одржаној 25.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог Града Београда изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2530/23 од 30.05.2024. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужилаца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 3072/21 од 17.05.2022. године, ставом првим изреке, одбачена је тужба у делу којим су тужиоци тражили да се утврди да је тужени Град Београд носилац права сусвојине на уделу од 827/7176 идеалних делова катастарске парцеле .. КО Нови Београд, до сада уписаног носиоца права својине ЂЂ из ..., тако да Град Београд на основу ове пресуде постаје носилац права својине на непокретности – земљишту које чини катастарска парцела .. КО Нови Београд, површине 6618 м², уписане у лист непокретности .. КО Нови Београд са уделом од 1/1. Ставом другим изреке, обавезан је тужени Град Београд да тужиоцима на име накнаде штете због фактичке експропријације земљишта исплати и то: тужиљи АА 15.000.849,09 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, тужиљи ББ 15.000.849,09 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, тужиоцу ВВ 4.999.890,14 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, тужиоцу ГГ 4.999.890,14 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате и тужиљи ДД 4.999.890,14 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се обавезе тужена Дирекција за грађевинско земљиште и

изградњу Града Београда ЈП да солидарно са туженим Градом Београдом исплати тужиоцима на име накнаде због фактичке експропријације земљишта износе из става првог изреке. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени Град Београд да тужиоцима на име трошкова поступка исплати 519.000,00 динара. Ставом петим изреке, обавезани су тужиоци да туженој Дирекцији за грађевинско земљиште и изградњу Града Београда ЈП накнаде трошкове парничног поступка солидарно у износу од 48.750,00 динара. Допунским решењем истог суда П 3072/21 од 10.11.2022. године тужиоци су обавезани да туженој Дирекцији за грађевинско земљиште и изградњу Града Београда ЈП плате солидарно трошкове поступка у износу од 42.465,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2530/23 од 30.05.2024. године, одбијена је жалба туженог Града Београда и потврђена првостепена пресуда у ставу другом и ставу четвртом изреке. Одбијени су захтеви тужилаца и туженог Града Београда за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени Град Београд је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиоци су дали одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20) и утврдио да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, сада покојни ЂЂ уписан је као сувласник катастарске парцеле .. КО Нови Београд са уделом од 828/7176 идеалних делова, а Град Београд са уделом од 6548/7176 идеалних делова, укупне површине 6.618 м². Правноснажним допунским решењем Трећег основног суда у Београду О 887/19 од 19.02.2019. године утврђено је да су на заоставштини иза покојног ЂЂ, коју чини право сусвојине на поменутој парцели, оглашени АА, ББ и ВВ са уделима од по 1/3 идеалних делова. Правноснажним решењем јавног бележника Невене Животић УПП 245-2021 од 24.05.2021. године, расправљена је заоставштина сада покојне ЕЕ, која између осталог чини право сусвојине са уделом од 1/3 идеалних делова на 828/7176 идеалних делова катастарских парцеле .. и .. КО Нови Београд, те су за њене законске наследнике оглашени ВВ, ГГ и ДД, са уделом од по 1/3 идеалних делова.

Изградњом раскрснице улица ... и планиране транзитне саобраћајнице Т6 од аутопута Београд – Загреб до улице ..., дошло је до заузећа катастарске парцеле .. КО Нови Београд, јавном саобраћајницом у већем делу, а у мањем делу је урбанистичким актима предвиђено јавно зеленило уз јавну саобраћајну површину.

Налазом и мишљењем судског вештака за област геодезије утврђено је да је предметна парцела приведена намени и од ње формирана улица као јавно добро. Према налазу вештака реални удео правног претходника тужилаца ЂЂ, који је уписан у лист

непокретности као сувласник катастарске парцеле ..., са уделом од 828/7176 идеалних делова, изражен у м2 износи 11,54% површине те парцеле, односно 763,7 м2. Према процени Министарства финансија - Пореске управе, на основу изласка на лице места, утврђено је да процењена тржишна вредност предметне парцеле износи 58.933,17 динара по м2, што укупно износи 45.001.368,61 динара. Према процени Пореске управе тржишна вредност непокретности износи 17.400,77 динара по метру квадратном.

Судови су претходно ценили приговор недостатка активне легитимације и оценили да исти није основан, јер су тужиоци правни следбеници сада покојног ЂЂ, који је уписан у лист непокретности као сувласник предметне парцеле.

Код тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су обавезали тужени Град Београд да тужиоцима исплати накнаду тржишне вредности непокретности, сходно одредби члана 42. Закона о експропријацији, према висини њихових сувласничких удела.

По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су тужиоцима признали право на исплату износа у висини тржишне вредности парцеле у површини која је фактички приведена планираној намени.

Одредбом члана 58. Устава Републике Србије јемчи се право на мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона тако што прописује да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне. Законом се може ограничити начин коришћења имовине, а одузимање или ограничење имовине ради наплате пореза и других тражбина или казни, дозвољено је само у складу са законом.

Протоколом број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, у члану 1. гарантује се заштита имовине тако што је прописано да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине и да нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Одредбом члана 10. став 2. Закона о јавној својини прописано је да се добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу овог закона, сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, пруги или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и др). Према ставу 10. истог члана, добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев путева другог реда који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (које нису део аутопута или државног пута првог и другог реда) и тргова, јавних површина које су у својини јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

У конкретном случају парцела која је предмет спора је приведена урбанистичкој намени за јавну саобраћајну површину и представља улицу. На тај начин је извршена фактичка експропријација која управо и настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу иако не постоји решење о

експропријацији земљишта, односно о његовом изузимању из поседа. Тиме су тужиоци као сувласници онемогућени у вршењу својих власничких права из члана 3. Закона о основама својинско правних односа. У томе се састоји депоседирање, односно ометање тужилаца у мирном уживању имовине. Тужени Град Београд је стога дужан да тужиоцима исплати предметну накнаду пошто се парцела у њиховом власништву користи као добро у општој употреби – јавној својини, а висина накнаде је тужиоцима правилно призната према тржишној вредности земљишта које је ушло у састав формиране јавне саобраћајнице. Због тога тужени Град Београд неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Осталим наводима ревизије понављају се жалбени наводи који су већ били правилно цењени од стране другостепеног суда и оспорава се оцена изведених доказа због чега се ревизија не може изјавити, према члану 407. став 1. ЗПП те их овај суд детаљно не образлаже у складу са одредбом члана 414. став 2. ЗПП.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни суд је одбио захтев тужилаца за накнаду трошкова ревизијског поступка на име ангажовања пуномоћника адвоката за састав одговора на ревизију, јер тај трошак није био нужан, о чему је суд одлучио на основу одредбе члана 154. и члана 165. ЗПП у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић